

“Макулдашылды”

Тон районуна караштуу
Көк-Мойнок айыл аймагынын
башчысы
М.Койгелдиев

“25” сентябрь 2023-жыл

“Бекитемин”

Тон районуна караштуу
Көк-Мойнок айыл аймагынын
Жергиликтүү Кеңештин
төрагасы К.Мамытбаев

“25” сентябрь 2023-жыл

**Көк-Мойнок айыл аймагынын көрктөндүрүү,
жашылдандыруу, тазалыкты сактоо боюнча типтүү эрежеси**

1 Жалпы жоболор

1. Айыл аймактардын аймагында көрктөндүрүү, жашылдандыруу, тазалыкты сактоо боюнча типтүү эрежелери Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодексине, “Өндүрүш жана керектөө калдыктары жөнүндө”, “Жергиликтүү мамлекеттик администрация жана жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Мыйзамдарына, “Улуттук тазалык күнү жана 2023-2025-жылдар мезгилине тиричилик калдыктарын иштетүү боюнча натыйжалуу инфраструктура түзүү боюнча иш-аракеттер планы жөнүндө” Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 6-сентябрындагы №305 Жарлыгына жана калктуу конуштарды тышкы көрктөндүрүү жана айлана-чөйрөнү коргоонунун абалына талаптарды аныктаган Кыргыз Республикасынын башка ченемдик укуктук актыларына ылайык иштелип чыккан.

2. Эрежелер тышкы көрктөндүрүү, жашылдандыруу жаатында бирдиктүү жана милдетүү талаптарды белгилейт, менчигинин түрүнө карабастан баардык юридикалык жана жеке жактар үчүн айыл аймактарынын аймагын тазалоонун жана тейлөөнүн тартибин аныктайт.

3. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары ушул эрежелерде белгиленген көрктөндүрүү маселелери менен байланышкан жергиликтүү маанидеги чечүү үчүн жоопкерчиликтүү болушат.

4. Жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы өз ыйгарым укуктарынын чегинде көрктөндүрүү маселелерин аткаруу боюнча кызмат көрсөтүүчүлөрдү аныктайт.

Негизги түшүнүктөр жана терминдер

5. Ушул Жободо төмөнкүдөй түшүнүктөр жана терминдер колдонулот:

Абонент-тиричилик таштандыларын чыгаруу жана жок кылуу боюнча кызматтарды көрсөтүүгө келишим түзгөн же түзүүгө милдеттүү жеке юридикалык жак;

Калктуу конуштун сырткы келбетин көрктөндүрүү- калктуу конуштун айланасында калктын жашоосу жана эс алуусу үчүн жагымдуу шарттарды түзүүнү камсыз кылуучу иштердин жана элементтердин топтому;

КТТК чыгаруу- атайын автотранспортторго ташып жүктөө, таштанды жайларын жана аларга кире бериш жерлерди төгүлгөн таштандылардан тазалоо, андан ары катуу калдыктарды чогултуучу жайлардан жок кылуу жайларына ташып жеткирүү;

Газон – жасалма жол менен түзүлгөн чөп каптаган жер тилкеси түрүндө жашылдандыруу элементи;

Бекитилген аймак- юридикалык же жеке жактардын менчигинде, ижарасында же пайдалануусунда имараттар, үй чарбалары, курулуштар жана башка объекттер жайгашкан аймак;

Жашылдандырылган жерлер- жасалма түрүндө жана табигый өсүп чыккан бак-дарак, бадал жана чөп өсүмдүктөрү;

Ири көлөмдү таштандылар- керектөөдөн чыккан жана көлөмүнүн чоңдугуна байланыштуу атайын таштанды ташуучу унаалар менен ташууга мүмкүн болбогон үй тиричилик жана чарбалык иштердин калдыктарды (тиричилик техникасы, эмерек ж.б.);

Контейнер аянтчасы – өндүрүштүн жана үй тиричиликте керектелген буюмдардын калдыктарын, катуу турмуш-тиричилик калдыктарын чогултуу жана убактылуу сактоо үчүн керектүү сандагы контейнерлер орнотулуп, атайын жабдылган аянт;

Таштанды – ар кандай калдыктар, анын ичинде катуу турмуш-тиричилик калдыктары, ири көлөмдүү калдыктар, керектөө жана өндүрүш калдыктары;

Уруксат берилбеген жерге ташталган таштандылар- чектелген аянтта көлөмү 30 куб метрден ашык юридикалык же жеке жактардын ишинин жүрүшүндө пайда болгон катуу турмуш-тиричилик калдыктары, көлөмдүү таштандыларды, өндүрүш жана курулуш калдыктарын, башка калдыктарды туш келген жерге (уруксатсыз) таштоо (жерге салуу) же сактоо.

Парк- эс алууга жана көнүл ачуучу оюн-зоок өткөрүүгө арналган жалпы пайдалануудагы жашылдандырылган аймак;

Катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чогултуу, чыгаруу жана жок кылуу боюнча кызматтарды кызматтарды көрсөтүүчү (кызмат көрсөтүүчү)- катуу турмуш –тиричилик калдыктарды чогултуу, ташып чыгаруу, жок кылуу жана калктуу конуштун аймагын санитарык тазалоо боюнча жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы менен келишим түзгөн юридикалык же жеке жак.

Курчап турган айланадагы аймак- юридикалык же жеке жактардын менчигинде, ижарага алынган же пайдаланылган жер тилкесинин, имараттын, чарбалык периметри боюнча тикелей чектеш, ижара укугунан бошотулган муниципалдык аймак;

Коомдук келишим (ушул эрежелер үчүн)- кызмат көрсөтүүчү менен керектөөчүнүн ортосунда түзүлгөн келишим, анда кызмат көрсөтүүчү ага кайрылган ар бир адамга карата аткарууга милдеттүү кызматтарды көрсөтүүчүнүн милдеттери белгиленген;

Коомдук сунуш/ оферта (ушул эрежелер үчүн)- кызмат көрсөтүүчүнүн сунушу, андан сунуш киргизген кызмат көрсөтүүчүнүн сунушта көрсөтүлгөн шарттаарда келишим түзүү эрки байкалат,

Аймакты санитардык жактан тазалоо- аймакты тазалоо, көчөдөгү таштандыларды чогултуу;

Көчөдөгү таштандылар- жолдордо, тротуарларда, эс алуучу сейил бактарда жана башка коомдук жайларда пайда болгон таштандылардын түрү (көчө таштандылары), алар кум-таш, топурак, табигый өсүүчү бак дарактардын материалдары (жыгачтар, өсүмдүктөрдүн калдыктары) кагаз, картон, полиэтилен, айнек, чүпөрөк, металл жана башка материалдардан турат.

Катуу турмуш-тиричилик калдыктары(мындан ары –КТТК)

-адамдар күнүмдүк турмуш-тиричилигинде колдонгон, анын ичинде тамак – аш азыктарын жасоодон, турак үйлөрдү үйдүн тегерегиндеги короолорду жана жалпы эл колдоонучу жайларды жыйноодон турак жайларда үй жаныбарлардын жана канаттууларын багуудан пайда болгон жана ошондой эле эскирген үйдөгү пайдаланылбай калган буюмдардын калдыктары.

Катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чогултуу жана чыгаруу иштерин уюштуруу

6. Айыл аймакка караштуу жерде жашаган же өзүнүн ишмердүүлүгүн жүргүзгөн физикалык же юридикалык тараптар жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары КТТК ташып чыгаруу кызматын көрсөтүүчү менен КТТК ташып чыгаруу боюнча келишимдерди түзүүгө милдеттүү.

7. Жеке турак жайларда жана көп кабаттуу үйлөрдө жашаган тургундарга КР Жарандык кодексинин нормаларына ылайык коомдук келишимдерди же коомдук офертанын негизиндеги келишимдерди түзүүгө жол берилет.

8. Айыл аймагынын жерлеринде КТТКны төмөнкү фракциялар боюнча милдетүү түрдө сорттоо жүргүзүү киргизилет:

- 1) Пластик бөтөлкөлөр, полиэтилен баштыктар кагаз-карон сыяктуу кайра иштетүүчү калдыктар;
- 2) Мөмө-жемиштер жашылчалар түрүндөгү органикалык калдыктар;
- 3) Калдыктар сөөк айнек темир тезек буюмдары от жаккандан чыккан күл сыяктуу кайра иштетилбеген таштандылар.

9. Жеке турак жайларда жашаган тургундар калдыктарды мүшөктөргө бөлүштүрүп иргейт.

10. Тургундар кварталдын /айылдын чогулушунда кийинки ташып чыгуу үчүн калдыктарды сактоочу жайларды макулдашат.

11. Кызмат көрсөтүүчү өзүнүн мүмкүнчүлүгүнө жараша тургундарды кайра иштетүүчү калдыктарды сорттоп салуу үчүн мүшөктөр менен камсыздайт.

12. Абонент кайра иштетилүүчү калдыктарды иргөө/сорттоо боюнча өзүнүн милдеттенмелерин адилеттүүлүк менен аткарган учурда кызмат көрсөтүүчү андай кардар үчүн тарифтик бааны төмөндөтүү мүмкүнчүлүгүн карап чыгат.

13. Көп кабаттуу үйлөрдө жашаган тургундар калдыктарды контейнерлерге чогултат.

14. Контейнер аянтчаларынын бети асфальталып же бетон менен жабылып, кирип-чыгууга ыңгайлуу жолдун боюнда эңкейиште жайгашууга тийиш.

15. Контейнер аянтчаларынан ага жакын жайгашкан жерге таштандылар жайылбашы үчүн үч тарабынан тосулган тосмосу болуш керек.

Контейнерлер аянтчаларын белгиленген тартипте иштелип чыккан жана макулдашылган жеке долбоорлор (эскиздер) боюнча жабык типтеги даярдоого жол берилет.

16. Контейнерлер дезинфекциялоочу каражаттар менен жууп тазаланып турушу керек.

17. контейнер аянтчаларын тазалоо (жыйноо) үчүн жоопкерчилик төмөнкүлөргө жүктөлөт:

- жалпы колдонуудагы муниципалдык аймактарда жайгашкан контейнер аянтчалары –кызмат көрсөтүүчүгө;

- ижарадагы , ээлик кылуудагы, пайдалануудагы аймактарда жайгашкандар боюнча- ведомстволор, мекеме-уюмдарда, ишканаларда жана башка чарба жүргүзүүчү субъекттерде, физикалык жана юридикалык тараптарда болот;

18. Таштандылар салынган мүшөктөрдү же контейнерлердеги калдыктарды жүктөө учурунда чачылган таштандылар үчүн жоопкечилик кызмат көрсөтүүчүгө жүктөлөт.

19. Чарба ишмердүүлүгүн жүргүзүүчү мекеме-уюмдардын таштандыларын чогултуу жана убактылуу сактоо ошол ишканалардын ушул максат үчүн атайын жабдылган шаймандарынын күчү менен ишке ашырылат.

20. Таштанды салынган мүшөктөрдү чогултуучу аянттардын же таштандылар салынган мүшөктөрдүн ашып-ташып жыйылып кетишине, контейнерлерди алмаштыруусу керек.

21. Контейнер аянтчаларын жана контейнерлерди эксплуатациялаган жана тейлеген мекеме-уюмдар өз убагында ремонттоп, оңдоо иштерин жүргүзүп , пайдалануудан чыккан контейнерлерди алмаштыруусу керек.

22. Таштандыларды чогултуу үчүн жайлар, же контейнерлер жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы, айыл башчылары, кварталдык комитеттер жана катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу боюнча кызмат көрсөтүүчү менен макулдашуу боюнча атайын жабдылган аянтчаларга коюлат.

23. Жолдун өтүүчү бөлүгүнө, тротуарларга, газондорго, ошондой эле ирригациялык каналдардан 10 метрден жакын аралыкка таштанды салынган мүшөктөрдү коюуга жана контейнерлерди орнотууга тыюу салынат.

24. Түзүлгөн келишимдерге ылайык абоненттерден таштандыларды чыгаруу катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу боюнча кызмат көрсөтүүчү тарабынан ишке ашырылат.
25. Кызмат көрсөтүүчүнүн тейлөөсүнө кирбеген юридикалык жактар таштандыларды өздүк автотранспорт каражаттары менен таштанды жайларына ташып чыгарышат.
26. Түзүлгөн келишимдерге ылайык, абоненттерден катуу турмуш-тиричилик калдыктарды ташып чыгаруу үчүн төлөмдөр жергиликтүү кеңеш бекиткен тарифке ылайык алынат.
27. Юридикалык жана жеке жактар катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу жана жок кылуу боюнча кызмат көрсөтүүлөр үчүн төлөмдөрдү жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдарынын ченемдик укуктук актыларына жана кызмат көрсөтүүчү менен түзүлгөн келишимдерге ылайык өз убагында жана толук көлөмдө төлөөгө милдеттүү.
28. 27-пунктта көрсөтүлгөн талаптар аткарылбаса, Кыргыз Республикасынын укук бузуулар жөнүндө кодексинин ченемдерине ылайык, көрктөндүрүү эрежелерин бузгандыгы үчүн жоопкерчилик тартат.
29. Көлөмдүү таштандыларды (калдыктарды) чыгаруу үчүн жоопкерчилик ири өлчөмдөгү калдыктарга ээ болгон ишканаларга, мекемелерге жана жеке жактарга жүктөлөт.
30. Кыймылсыз объекттерди курууну жана (же) оңдоону жүзөгө ашыруучу жеке жана юридикалык жактар ишти баштоонун алдында курулуш калдыктарын чыгаруу боюнча келишимдерди түзүүгө, аларды өз алдынча (таштанды чыгаруу келишимине ылайык) же таштанды чыгаруучу кызмат көрсөтүүчү менен түзүлгөн келишим боюнча алып чыгууга милдеттүү.
31. Газондорду түшкөн жалбырактардан тазалоо, бак-дарактарды санитардык кыркуу, бак-дарактарды кыюу тосмолорду бузуу, чөптөрдү чабуу жана башка иштердин натыйжасында пайда болгон катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу боюнча кызмат көрсөтүүчү тарабынан жүзөгө ашырылат.
32. Муниципалдык көчөлөрдү жана аянттарды муниципалдык заказ боюнча тазалоонун натыйжасында пайда көчө таштандыларын чыгарууну катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу боюнча көрсөтүүчү ишке ашырат.
33. Көчөлөргө, базарларга, сейил бактарга жана башка коомдук жайларга таштанды челектерин орнотуу зарыл.

34.Калк массалык түрдө баруучу жайларда таштанды челектер бири-биринен 50 метр аралыкта жайгаштырылат.Көчөлөрдө бири-биринен 100 метрге чейинки аралыкта болот.

Таштанды челектер ар бир кире бериштеги көп кабаттуу турак жайлардын короолорунда болушу керек.Жүргүнчүлөрдү ташуучу коомдук транспортун аялдамаларында жана мекеме-уюмдарга кире бериште таштанды челектердин саны экиден кем эмес болууга тийиш.

35. Таштанды челектер бекитилип берилген аймактарды тейлөөгө жооптуу жеке юридикалык жактар тарабынан өз каражаттарынын эсебинен орнотулат.

36.Коңшу аймакка жана башка коомдук жайларга таштанды челектер жергиликтүү бюджеттин каражаттарынын же катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу боюнча кызмат көрсөтүүчүнүн бюджетинин эсебинен орнотулат.

37.Таштанды челектерди тазалоо иштери катуу турмуш-тиричилик калдыктарды чыгаруу боюнча кызмат көрсөтүүчү тарабынан толтурулганына жараша,бирок күнүнө бир жолудан кем эмес жүргүзүлөт.Таштанды челектер алардын кирдегенине жараша ,бирок жумасына бир жолудан кем эмес жуулат.

38.Бөлүнгөн жерге орнотулган таштанды челектерди объекттердин ээлери ижарачылары жуулат.

39.Таштандыларды уруксатсыз таштоого,өртөөгө күнөлүү адамдар укук бузуулар жөнүндө колдоонуудагы мыйзамдарга ылайык жоопкерчиликке тартылат.

40.Таштандыларды уруксаатсыз таштаган адамдарды аныктоого мүмкүн болбогон учурда,таштандыларды жок кылуу жана уруксаат берилбеген таштанды таштоочу жайларды рекультивациялоо жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы же ал жактан ыйгарым укук берилген адам тарабынан белгиленген тартипте,белгиленген мөөнөттөрдө аймактын менчик ээсинин же жерди пайдалануучунун каражаттарынын эсебинен жүргүзүлөт.

41.Таштандыларды жок кылуучу жайларды күтүү үчүн жоопкерчилик жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органына таштандыларды чыгаруу боюнча кызмат көрсөтүүчүгө жүктөлөт.

4. Санитардык тейлөө жана аймакты тазалоону уюштуруу

42. Жалпы пайдалануучу жайларды санитардык жактан тейлөө таштандыларды, калдыктарды үзгүлтүксүз тазалоону, кышында – карды музду тазалоону, жолдун бөлүгүн жана тротуарларды кум менен себүүнү, жайында-жолдун беттерин, тротуарларды, чакан архитектуралык формаларды жууп, сугаруу, газондорду чабуу, жашыл аянтчаларды кароону камтыйт.

43. Уюмдар, чарба жүргүзүүчү субъектердин менчик ээлери, турак жайлардын жана турак эмес жайлардын менчик ээлери өз каражаттарынын эсебинен бөлүнгөн, бекитилип берилген жана ага чектеш аймактарды күн сайын санитардык тазалоону өз алдынча жүргүзүүгө, же болбосо жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы менен келишим бар санитардык тазалоо кызматтарын көрсөтүүчү менен тиешелүү келишимди түзүүгө милдеттүү.

44. Таштандыларды сактоо кызмат көрсөтүүчү менен түзүлгөн келишимге ылайык жүргүзүлөт.

45. Технологиялык карталарга жана башка документтерге ылайык муниципалдык заказ боюнча башка коомдук аймактардын көчөлөрүн, аянттарын, сейил бактарын, ирригациялык тармактарын тазалоо иштерин уюштуруу жана жүргүзүү үчүн кызмат көрсөтүүчү жоопкерчилик тартат.

46. Имараттардын жана курулуштардын, турак жана турак эмес жайлардын менчик ээлери, ижарачылары, аларга бекитилген аймактардын чегинде, чарбалык жана турак жай участкаларын жашыл аянтчаларды жана ирригациялык тармактарды үзгүлтүксүз тазалоону, күтүүнү камсыз кылууга милдеттүү, анын ичинде:

- узундугу боюнча – имараттарга, үй чарбаларына же участкаларга жанаша турган бүткүл аймак боюнча:

- туурасы боюнча – жолдун же сквердин жүрүүчү бөлүгүн бойлото, ал эми бир жактуу имаратта – жүрүүчү, анын ичинде карама-каршы тротуарларды кошуп, бөлүктүн туурасын бойлой:

47. Эгерде бир имаратта бир нече пайдалануучулар (ижарачылар) жайгашкан болсо, ага чектеш аймакты санитардык жактан тейлөө үчүн жоопкерчилик имараттын менчик ээсине жүктөлөт.

Бул учурда жоопкерчилик чөйрөлөрүнүн чектерин аныктоого ижарага келишими же имаратты баардык пайдалануучулар кол койгон келишим менен аныкталышы мүмкүн.

48. Кызмат көрсөтүүчү жолдордун бөлүктөрүн, көчөлөрдү жана аянттарды, тротуарларды, коомдук транспорттун аялдамаларын (ижарага алынгандардан тыкары) жана башка муниципалдык аймактарды, анын ичинде газондордун жана ирригациялык тармактарды тазалоо менен кошо, ошол жерлерде туш келди чачылып калган таштандыларын тазалайт.

49. Кызмат көрсөтүүчү коомдук даратканаларды күтүүнү жана тейлөөнү камсыз кылат.

50. Жергиликтүү өз алдынча башкаруунун аткаруу органы көчөдөгү убактылуу соода жайларын, соода объектилерине жанаша жайгашкан аймактарды (соода павильондору, курама соода борборлору, чатырлар, күркөлөр ж.б) тазалоо үчүн жоопкерчиликти ушул соода объектилеринин ээлерине жүктөйт.

51. Узак мөөнөткө пайдаланылбай жаткан жана өздөштүрүлбөгөн аймактарды, имараттар бузулган жерлерди тазалоо үчүн жоопкерчилик ушул аймакка бекитилген жерди пайдалануучуларга же жер ээлерине жүктөлөт.

52. Көп кабаттуу үйлөрдүн чектеш аймактарынын тазалыгы үчүн турак жак ээлеринин кызыкчылыктарын коргогон уюмдар жооп берет.

53. Суу канализациясын (дренаждык тармакты) бүтөп коюуга, ошондой эле калдыктарды жана тиричилик таштандыларын суу кудуктарына төгүүгө тыюу салынат.

5 Тартипти, тазалыкты жана көрктөндүрүүнү камсыз кылуу.

54. Юридикалык жана жеке жактар айыл өкмөттөрүнүн бүткүл аймагында, анын ичинде коомдук жайларда тазалыкты жана тарипти сактоого, көрктөндүрүү элементтеринин (жолдор, тротуарлар, газондор кичи архитектуралык формалар, сырткы жарыктандыруу, ирригациялык түйүн ж.б) бузулушуна жана зыян тартышына жол бербөөгө, ар кандай мүлк объектилерине кам көрүүгө милдетүү.

55. Айыл аймактарында тиричилик жана курулуш таштандыларын, өндүрүш калдыктарын, контейнерлерди, кыйылган бак-дарактарды, жалбырактарды карды жалпы пайдаланылып жаткан жерге чыгарууга жол берилбейт.

56. Таштанды челектерин, көчө чырактарын, эстеликтерди, отургучтарды жана башка чакан архитектуралык формаларды бузууга жана зыян келтирүүгө тыюу салынат.

57. Ишканалардын жана жеке чарбалардын ички аймактарында жер тилекелеринде таштандыларды, жалбырактарды, контейнерлерди, автоунаалардын жөңгөлөктөрүн, өндүрүш калдыктарын өрттөөгө, от жагууга, таштандыларды көмүүгө тыюу салынат.

58. Газондорго, гулзарларга, клумбаларга, балдар аянтчаларына, ирригациялык жана коллектордук-дренаждык тармактарга ар кандай багыттагы объекттерди жайгаштырууга, ошондой эле ирригациялык тармактардын жумушчу бөлүгүн тарытуучу түтүктөрдү төшөөгө тыюу салынат.

6 Жашылдандыруу

59. Объектилерди жашылдандырууга төмөнкү иштер кирет:

- бак-дарактарды отургузуу,

- бак-дарактарды жана бадалдарды, гулзарларды багуу боюнча иштер-жер кыртышын азыктандыруу, сугаруу, жумшартуу, отоо чөптөрдү тазалоо, өсүмдүктөрдү зыянкечтерден, илдеттерден жана отоо чөптөрдөн коргоо, жылуулукту сүйүүчү өсүмдүктөрдү коргоо (бардык тиешелүү жумуштарды аткаруу менен) жер семирткичтерди, таштандыларды жүктөө жана түшүрүү; куурап калган жана кулай турган дарактарды кыюу жана башкалар;

- газонду багуу боюнча жумуштар-тырмоо, жумшартуу, жер семирткичтерди чачуу, сугаруу, отоо чөптөрдү тазалоо, таштандыларды жана түшкөн жалбырактарды жыйноо, топуракка отургузуу, газондун капталындагы өсүмдүктөрдү кыюу, чөптөрдү чабуу, пестициддер жана гербициддер менен дарылоо;

- скверлерди жана бакчаларды тосуу;

- айыл жерлердин жашылдандырууга тиешелүү жана башка дагы жумуштарды аткаруу.

60. Жашыл аймактарды талаптагыдай күтүү жанан сактоо үчүн жоопкерчилик төмөнкүлөргө жүктөлөт.

-Жалпы пайдалануудагы аймактара- парктард,скверлерде, сейил бактарда,көчөлөрдө-жергиликтүү өз алдынча башкаруу органы аныктаган тиешелүү кызматтарды/иштерди аткаруучуга;

-турак жайлар жайгашкан кичи райондордогу жана квартал ичиндеги участкактордо –үй жана кварталдык комитеттерге,турак жай ээлеринин бирикмелерине,имараттарды ижарага алуучуларга жана жер участкакторунун ээлерине;

-уюмдардын,ишканалардын жана башка юридикалык жактардын аймактарында ошол жердеги уюмдардын жетекчилерине;

61. Жашыл аянттардын бардык түрлөрү үчүн сугаруунун жыштыгы май айынан октярды кошо алганда 7-10 күндө бир жолудан кем эмес болушу керек.

62.Жашылдаандыруу объектилериндеги жашыл аянттарды сугаруу эртен менен саат 8.00-9.00 дон кечиктирбестен же кечинде саат 18.00-19.00дон кийин жүргүзүлөт.

63. Кызматтарды иштерди сунуштоочу жашыл аянттардын таажысын өз убагындакыркууну камсыз кылат..

64.Таажыны санитардык кыркуу иштерине –эскирген , илдетке чалдыккан куурап калган жана бузулган бутактарды, ошондой эле таажысы ичине карай өскөн же бири-бирине жакын жайгашкан бутактарды алып салуу сыяктуу иштерди аткаруу камтылат.Санитардык кыркуу жыл сайын бүткүл вегетация мезгилинде жүргүзүлөт.

65.Түзүлүшүн келтирүү үчүн кыркуу-таажыга ылайыктуу түзүлүштүү камсыздоо, өсүмдүктөрдүн бийиктигин тегиздөө, жол белгилеринин,ж.б көрүүнүсүн камсыз кылуу максатында жүргүзүлөт. Бак-дарактарды жана бадалдарды калыптандыруу иштери бак-дарактар чаңдашып(ирелерин бөлүп чыгаруу) жаткан мезгилде (апрель-май) жүргүзүлбөт.

66. Аймактарды жашылдандыруу аларды курулуш материалдарынын калдыктарынан таштандылардан тазалоодон жер астындагы коммуникацияларды жана курулмаларды төшөөдөн,жолдорду, өтмөлөрдү тротуарларды төшөөдөн, аянтчаларды жана тосмолорду иретке келтирилгенден кийин жургузулөт.

67. Өсүшү начар бак-дарактарды жана бадалдарды, таажысы бузулган жаракалары бар ошондой эле зыян кечтерден жана илдеттерден жабыркаган бак-дарактарды отургузууга тыюу салынат.